

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1013/2024
24.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Вуковић, председника већа, Слободана Велисављевића, Гордане Којић, Александра Степановића и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Таировци Сехадина, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Таировци Сехадина - адвоката Бисерке Крпић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Суботици 2К. 44/23 од 12.07.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 818/23 од 28.05.2024. године, у седници већа одржаној дана 24.09.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Таировци Сехадина - адвоката Бисерке Крпић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Суботици 2К. 44/23 од 12.07.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 818/23 од 28.05.2024. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици 2К. 44/23 од 12.07.2023. године окривљени Таировци Сехадин оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 7 година и 6 месеци, у коју му је урачунато време provedено у притвору од 24.03.2023. године, као и на мери забрана напуштања стана. Према окривљеном је, на основу члана 246. став 8. КЗ одузета опојна дрога и одлучено је о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 818/23 од 28.05.2024. године усвојена је жалба Вишег јавног тужиоца у Суботици и пресуда Вишег суда у Суботици 2К. 44/23 од 12.07.2023. године преиначена у делу одлуке о кривичној санкцији, тако

што је Апелациони суд у Новом Саду окривљеног Таировци Сехадина, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ осудио на казну затвора у трајању од 7 година и 7 месеци, док су жалбе бранилаца окривљеног одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда (с тим што бранилац означава да захтев подноси само против другостепене пресуде, док из образложења произилази да се истим побија и првостепена пресуда) захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљеног Таировци Сехадина - адвокат Бисерка Крпић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и то тако „да се преквалификује дело из члана 246. став 1. КЗ на кривично дело из члана 246. став 6. КЗ и исти осуди до годину дана затвора у кућним условима“ или укине другостепена пресуда и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног Таировци Сехадина, у поднетом захтеву за заштиту законитости означава повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, коју образлаже наводима да је суд приликом одмеравања казне погрешно применио одредбе члана 55а Кривичног законика. У конкретном случају, неспорна је чињеница да је окривљени осуђиван, али исти није био осуђен на казне затвора у трајању од 1 године, јер у том случају не би било места примени члана 45. став 3. КЗ. Поред изнетог, бранилац наводи да није било места примени члана 55а КЗ, ни из разлога што се наведени члан може применити само уколико је протекао рок од 5 година од дана пуштања окривљеног са издржавања казне затвора. Да би се применио овај члан потребно је да се рок од 5 година рачуна од дана пуштања окривљеног са издржавања ефективног затвора, а не и тзв. „кућног затвора“. У прилог наведеног говори чињеница да сам Кривични законик прави разлику између казне затвора и казне затвора у кућним условима, а сам окривљени никада није издржавао казну у некој казнено-поправној установи – затвору.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни суд, оцењује као неосноване из следећих разлога:

Одредбом члана 55а Кривичног законика („Сл. гласник РС“, бр.35/2019 од 21.05.2019. године, који је ступио на снагу дана 01.12.2019. године), прописано је да ће

суд, за кривично дело учињено са умишљајем, за које је прописана казна затвора, изрећи казну изнад половине распона прописане казне под следећим условима: 1) ако је учинилац раније два пута осуђен за кривично дело учињено са умишљајем на затвор од најмање једну годину; 2) ако од дана отпуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година.

Из списка предмета произлази да је окривљени Таировци Сехадин до сада два пута осуђен за кривична дела учињена са умишљајем на казне затвора од 1 године и то пресудом Основног суда у Суботици К 1572/13 од 08.09.2014. године, због извршења кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. КЗ и пресудом Основног суда у Суботици К 445/14 од 05.05.2015. године због кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, с тим што је одређено да наведене казне издржава у просторијама у којима станује. Из списка предмета произлази и да је окривљени Таировци Сехадин казну затвора по пресуди Основног суда у Суботици К 445/14 од 05. 05.2015. године издржао у периоду од 19.01.2018. године до 03.12.2018. године. Пресудом Вишег суда у Суботици 2К. 44/23 од 12.07.2023. године (пресуда која се захтевом побија) окривљени Таировци Сехадин оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ, које је извршио 24.03.2023.године.

Дакле, у конкретном случају испуњена су оба услова неопходна за постојање вишеструког поврата прописана у тачкама 1) и 2) члана 55а КЗ, и то: двострука осуда за кривична дела учињена са умишљајем на затвор од најмање од једну годину и да од дана отпуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година.

Следствено изнетом, Врховни суд налази да су нижестепени судови одмеравањем казне окривљеном за кривично дело применом одредбе члана 55а правилно применили одредбу истог, због чега су оцењени као неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног повређен закон из члана 439. тачка 3) ЗКП.

Поред изнетог, Врховни суд указује и да је примена института из члана 55а Кривичног законика могућа увек када није протекло рок од пет година од дана отпуштања окривљеног са издржавања изречене казне, било да је у питању ефективна казна затвора било да је у питању „кућни“ затвор. Такође, уколико је у кривичном закону прописано да је могуће изрећи казну затвора до једне годне, то подразумева и једну годину, а не како то бранилац погрешно тумачи у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП бранилац наводи и да је окривљени открио податке о лицу од кога је набавио дрогу, из ког разлога је суд био у обавези да примени одредбу члана 246. став 6. Кривичног законика.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 246. став 6. КЗ, који је важио у време извршења кривичног дела прописано је да учинилац дела из става 1. до 5. члана 246. КЗ, који открије од кога набавља опојну дрогу може се ослободити од казне.

Имајући у виду цитирану одредбу Кривичног законика, на коју се и бранилац позива у свом захтеву за заштиту законитости, произилази да је примена исте, само могућност која је пружена суду да у одређеним ситуацијама тако поступи, уколико су испуњени услови за примену исте али не и обавеза којом се налаже суду да у сваком случају примени одредбу члана 246. став 6. КЗ, односно да окривљеног- учиниоца дела из става 1. до 5. члана 246. КЗ, који је открио од кога набавља опојну дрогу увек ослободи од казне.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости у односу на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 246. став 6. КЗ.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за подношење (члан 485. став 1. ЗКП), а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП мора се доставити одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и поступку пред апелационим судом – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости опредељује повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9), 438. став 2. тачка 1), 439. тачка 2) и члана 441. став 4. ЗКП, које повреду су законом дозвољени разлози за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца. Међутим, наводи захтева браниоца окривљеног не садрже објашњење у чему се конкретно те повреду састоје, односно не образлаже се на који начин су нижестепени судови правноснажним пресудама учинили означене повреду закона.

Сходно изнетом, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, у делу који се односи на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9), 438. став 2. тачка 1), 439. тачка 2) и члана 441. став 4. ЗКП, нема законом прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења разлога за подношење захтева за заштиту законитости, а што у случају подношења захтева за заштиту законитости због повреде закона члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, подразумева опредељење повреде, због које се захтев подноси, као и образложење у чему се та повреда конкретно састоји.

У преосталом делу захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, наводима да нема ни једног доказа да постоји било које лице коме је окривљени опојну дрогу даље продавао, да нема доказа који би поткрепили инкриминацију кривичног дела. У вези са изнетим, бранилац износи сопствену оцену одбране окривљеног. Поред наведеног, бранилац указује и на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 11) наводима да је изрека пресуде неразумљива, али и на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, наводима да је пресуда противречна сама себи, да су разлози пресуде противречни изреци, да у пресуди нису наведени разлози о одлучним чињеницама које су предмет доказивања.

Међутим, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, као ни повреде закона из члана 438. став 1. тачка 11) и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге због којих окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек - захтев за заштиту законитости, због чега је Врховни суд, захтев у наведеном делу, оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредби члана 491. став 1. ЗКП, члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 3) у вези члана 484. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа - судија
Татјана Вуковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић